JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUME-I-EFKIAR
64, Grand' Rue de la S. Porte, 64
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
[illegible]

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]

[illegible]

Մանզումէի Էֆքեար

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومۀ افكار ارمنیجه یوﻣﯽ غزته
[illegible]

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏԱՐԻ	ՎԵՑԱՄ.	ԵՌԱՄ.
Պոլսոյ համար	80 Ղ.	45	25 Ղ.
Գաւառներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահման	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ., մէկէ աւելի դրուելիք ծանուցմանց համար ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

10 ՓԱՐԱ ❋ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ ❋ 10 ՓԱՐԱ

ԵՐԿՈՒ ՀԱՆԵԼՈՒԿ

ՈՐՈՆՔ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐՈՎ ԼԵՑՈՒՆ ԵՆ

Առաջին հանելուկն է այս պատերազմին վախճանը։ Ինչ պիտի ըլլայ [illegible] ... ճանը։ Հանելո՛ւկ։

Երկրորդ հանելուկն է Եօրկիոս Թագաւորին սպանութեան գործը։ Մենք այդ լուրին երկրորդ օրը իսկ, տաքին տպաւորութեան տակ, յայտնեցինք թէ Սոլոտանիի Թագաւորին սպանիչը չի կրնար ըլլալ ոչ Հելլենացի, ո՛չ ընիկ Յոյն, ոչ իսկ Պուլկար։ Եւ թէեւ իրիկուան դէմ նոյն օրը հեռագիրներ եկան որ մարդասպանը Յոյն մըն է, խենդ մըն է, անիշխանական մըն է, հարկ չտեսանք մեր խմբագրականին մէջ տպուած կարծիքը փոխել, անհաստատ, անորոշ ինքնաթելադրութեան մը մէջ ընկղմած ըլլալով։

Եւ ահա երկու օրէ ի վեր կը հաղորդեն հեռագիրները թէ մարդասպանը ո՛չ Յոյն է ոչ Պուլկար, այլ ազգութիւնը անծանօթ հրեշ մըն է։ Գաղտնի՛ք ուրեմն այս սպանութիւնը, բայց յաւիտենապէս անծանօթ չի կրնար մնալ ոճրագործին ազգութիւնը։ Արդեօք սէ՛րբ է... եւրոպացի է... ո՞վ գիտէ. բայց այս հանելուկին լուծումը պիտի չուշանայ այնքան՝ որքան հաւանական է որ ուշանայ առաջին հանելուկին լուծումը։

Եօրկիոս Թագաւորին սպանութիւնը ա՛յն ատեն միայն կ'ազդէ պատերազմին ընթացքին վրայ, երբ երեւան ելլէ ոճրագործին ազգութիւնը, ըստ տեսակի և ըստ աստիճանի։ Այդ պարագային Եւրոպայի մէջ իսկ տրամադրութիւնները տարբեր կերպով պիտի ճշդուին, որովհետեւ Եօրկիոս Եւրոպայի մէջ նոյնքան ժողովրդական դէմք մըն էր որքան իր երկրին մէջ, և անկէց զատ, իր կայսերական ու արքայական յարաբերութիւններուն պատճառաւ իր եղերական մահը ահագին ցնցում առաջ բերած է ամէն կողմ։ Իրեն համար նուաղած են երկու հզօր կայսրերու մայր —թագուհիները— Ռուսիոյ Թէօտորովնա և Անգլիոյ Ալեքսանդրան։ Եթէ Եօրկիոսի սպանութիւնը քաղաքական կողմակերպութեան մը ձեռքով սարքուած դաւ մըն է, ի հարկէ վրիժառութեան զգացումի մը ոյժ պիտի տայ, պատերազմի դաշտին և քաղաքական աշխարհին մէջ հաւասարապէս զգալի։ Եթէ, զոր օրինակ, հաստատուէր թէ — ինչ որ հեռագիրը կը հերքէ — Յունաստանի թագաւորը սպաննուած է Պուլկար Գոմիթէի նախաձեռնութեամբ, երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները ամմիջապէս պիտի զգածուէին, և պատերազմը բնականաբար պիտի ազդուէր այս պարագայէն։

Բայց ի մօտոյ պիտի հասկցուի ճշմարտութիւնը։

Ցիր ու Ցան Թուղթեր

ՄԻ՛ՇՏ ՆՈՅՆԸ

ՏՂԱՆ

Ո՛վ գեղանի պարտիզպանուհի, արդեօք կրնա՞ս ըսել թէ ո՞րն է ամէնէն գեղեցիկ ծաղիկը. այն որ քեզի՛ կը հաճի, թէ այն որուն դո՛ւն կը հաճիս։

ԱՂՋԻԿԸ

Ես հպարտութիւնը չեմ զատեր խոնարհութենէն։ Վարդերս թող համբոյրը խմեն այծանեբեբին ու լեզակին. և կուրծքս թող ազնուացնէ մանիշակն ու անմոռուկը։

ՏՂԱՆ

Լա՛ւ, սիրա՛ն աղջիկ, չե՞ս ուզեր ըսել ինծի՝ թէ ո՞րն է ամէնէն չար օրը այդ ծաղիկներուն մէջ, զոր գաւազանքի տառերով կը թարէես և իրիկնային ցօղերով կը ցօղես...

ԱՂՋԻԿԸ

Տղա՛յ, եթէ որբ մը չես, կամ միամիտ մը, գնա՛ հարցուր մայրիկիդ՝ թէ ո՞րը չար կը սիրէ իր զաւակներէն։

ՏՂԱՆ

Ո՛վ պաշտելի ծաղկասատ, կրնա՞ս ինծի ցոյց տալ այն՝ զոր սիրոյ ծաղիկ կը կոչեն։ Արդեօք պիտի ճանչնայի՞ր երբ տեսնէի՛ր...

ԱՂՋԻԿԸ

Երմա՛ր տղայ, ինչ չատ թաց բուռպանութենէ դէպ ի... մարդակաղմու-թիւն։ Բայց քանի որ այդչափ հնաքէրքէր էս, ըսեմ։ Այո՛, կը ճանչնամ այն վտանգաւոր ծաղիկը զոր դուն «սիրոյ ծաղիկ» կը կոչես։ Իր ծաղիկը շիկատակի ծաղկին պէս փայլուն է՝ բայց մահացու։ Իր կոյրին գեղախայտ ցուլերու նման է թոյնով լեցուն։ Երմա՛ր տղայ, լեզին մարդ մէ՛կ անգամ կը խմէ, կրակը մէ՛կ անգամ միայն կ'այրէ։

ՏՂԱՆ

Այդ բսածդ ծաղիկ չէ՛ կրնար ըլլալ։ Կ'ուզե՞ս որ նկարագրեմ «սիրոյ ծաղիկը»։ Կը ճանչնա՞ս այն բոյսը որ եղեգնաբար ոսկեկատար կը ոլանայ արեւին դէմ. իր մէջքը հասող տատասկին ճկունութիւնը ունի և վախցող տերեւներ մը քաղցր սարսուռը. իր լանջքը լեզակի և կաթոյի ակոյզներու պէս ճերմակ, կարմիր ու տերեւացուցիչ ակոյզներով է զարդուած...

ԱՂՋԻԿԸ

Կնճռաւո՞ր ինչպէս բոլո՞ր երկրագործներ, երիտասա՛րդ, վերջացա՛ւ կնահաճութիւններդ։

ՏՂԱՆ

Ա՛հ, եթէ գիտնայիր թէ ինչ բոց կը վառեն այն կապուտակները՝ որ իրենց մէջ տեւողաբար կը հոլովացնեն, այն վարդն արտասուքի թաղանթը մը տակ է ծածկուած և այն շուշանին որ պարտէզի մը չափ յանդուգն է դարձեր... Ա՛հ, եթէ այս ծաղիկը տեսնէիր ա՛յնպէս ինչպէս ես հիմա կը տեսնեմ...

ԱՂՋԻԿԸ

Նո՛յն երգերն էին որ օր մը — այս օրուան պէս օր մը — գիս տարին տասնկներու պարտէզը և լեղի աղբիւրէն խմցնել տուին ինծի։ Երիտասա՛րդ, բարի եղիր, և չար աղու մը պէս գմելիի հարուածներ մի՛ տար այդ ցօղունին։ Թո՛ղ որ ան իր պարտէզի անդորրութեանը մէջ թառամի՝ ինչպէս մոխիրը՝ չխառնուած կրակին։

ՏՂԱՆ

Մոխիրներուն փիւնիկնե՛ր կը ծնին և փուշերու քով մանիշակներ։ Ո՛ քեռիի ինչո՞ւ մոխիրը փիւնիկին, փուշը մանիշակին հետ չփոթես։ Հաւտա՛ ինծի, հրաշագե՛ղ ծաղիկ։ Ահա եղեմը սար կ'զգամ թէ պիտի ծնրադրեմ ոտքերուդ տակ, և բոլո՛ր մոխիրները փոշիներու, բոլո՛ր տատասկները վարդերու պիտի վերածեմ, և քեզի պիտի խմցնեմ անմահութեան, յաւիտենականին ըղձերէն...

ԱՂՋԻԿԸ

Ո՛վ յաւիտենական խօ՛սքեր, խօսքե՛ր...

ՏՂԱՆ

Ո՛վ աստուածային ծաղիկ, խոնարհէ քու հպարտութիւնը և հպարտացի՛ր այս խոնարհութիւնով, դուն որ չես զատեր հպարտութիւնը խոնարհութենէն։

ԱՂՋԻԿԸ

(Հեկեկալով) Թո՛ղ բաշխիր սիրտս որ լեղին աղջիւ օրուն վէրքը դեռ է ողջացած։ Թո՛ղ երազի ճամբաներէն լեղի աղբիւրը երթամ դարձեալ։ Տէ՛ր գիտ, ո՛վ հրապուրիչ պատանի։

Ց. ԽԱՐԵՆՑ

ՀՈՂԱՅԻՆ ՀԱՐՑԸ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՄԷՋ

Կիլիկիոյ մեծ Սգհանը յաջորդ ամսուան իրեն բաժնի պարագաներու չորս մը։ Օրուան անձատուրութիւնը և մանաւանդ անորոշ վիճակը երկրին՝ պատերազմի պատճառաւ, տաժնել կուտան մասնաւորապէս Հայ երկրագործին։ Երկրագործութիւնը չատ յետադէմ է։ Զուլաւր Օվայի մէջ, որուն արգասաւոր արտերը դատապարտուած են մի միայն նախնական գործիքներով մշակուելու, երբ ան ալ ժամանակին չկատարուիր, այդինքը կ'ըլլայ երկրագործին անանկացումը։ Երկրագործական կատարելագործուած գործիքներ գոյութիւն չունին հոս և պիտի չունենան որքան ատեն որ Հայ երկրագործին կեանքն ու ինչքը չապահովուի։ Երկրագործական պանքան, արդէն սկսած է պարտական երկրագործը բանտարկել տալ, բայց ինչ ընէր խեղճ երկրագործը, երբ կեանքէն վախնալով չէր կրցած ժամանակին հերկել, ցանել ու հնձել, և անկէ աւելին, երբ չէր կրցած ամէն տարի հերկած ու ցանածին գէթ մէկ չորրորդը հերկել կամ ցանել։

Հայ երկրագործը հիմա ամէն բան յանձնած է հայ կամ թուրք ծառայի մը խղճին ու անոր գործունէութեան. ծառան է ամբողջ վարուցանի տէրն ու տնօրէնը. Հայ երկրագործը չուզեր մօտենալ հիմա այն արօրին՝ օրան հազիւ ին փորած էր նոյն իսկ բանապետութեան տանն. որովհետեւ կեանքի և ինչքի անապահովութենէ զատ հելլան նաեւ հողային գրաւումներ։

ՏԷՕՐԹ-ԵՕԼ 1)14 Մարտ 913

Առանոյի Հայկական ջարդին յաջորդող Հայ կեանքի անապահովութենէն օգտուելով, Արաբ Ահմէտ էֆ. գնուած «Թափու»ով մը կը գրաւէր Ծիհան գաւառին կից Պըրմըթլու Հայ ագարակը, որուն անէրերը ջարդէն առաջ ձախ հողին Տէօրթ Եօլ էին ապաստանած։ Արաբին «Թափու»ն երբեք չի համապատասխաներ գրաւած արտերուն, այլ «Պէյլէմէթէկ» անուն վայրին, ի չնչէ իր թափուին մէջ յիշուած է, որ կը գտնուի Ծիհան գետակին Արեւմտեան կողմը 2ու կէս ժամ հեռաւորութեամբ, մինչդեռ Պըրմըթլու կը գտնուի ձեռնով գաւառին հար. կողմը հազիւ կէս ժամ։ Այս հեռաւորութիւնը իրարու պատշաճեցնելու համար Արաբը կ'ըսէ թէ «Թաղաւորը (Համիտը պէտք է հասկնալ) միջի շնորհած էր այս արտը, բայց դուք՝ հայերդ՝ Պըրմըթլուի Հիւյիւկը (բլուր) անկէն վերցուցեր էք, որպէսզի կարենաք այս արտը ձեռքէս խլել՝ սահմանները խանգարելով»։ Ցաւալի է որ տեղւոյն կառավարութիւնը այս ծիծաղելի բացատրութեան կը հաւատայ։ (Հիւյիւկ բարձրը 4 5 մեթր բարձրութեամբ և 2-2 ու կէս տրամագիծ տարածութեամբ բլուր մըն է)։ Հայերը 50 60 տարուան հերկողներ են ու գրաւուած արտերուն չատ հաստատ «Թափու»ները ունին։ Նոյնիսկ 30 տարի առաջ Ախմէտի գաղթականներ եկած այդ «Հիւյիւկ»ի արտերը գրաւած էին։ Հայերը դարձեալ բողոքած էին ինչպէս հիմա և այն ատենի կառավարութիւնը անդարօրէն պաշտպանած էր հայերու դաշտը ու վերջացած էր թրիմցիները. հիմա իսկ անանցմէ մէկը կը խոստովանի. «Այն ատեն կասեր մը 80 արտավարի թափու ունէր»։ Կը զարմանանք թէ Սահմանադրութեան մէջ հայոց այդ հին ու հաստատ թափուները նկատի չեն առնուիր, մինչդեռ Արաբները կ'ընդունուին, որոնք գրաւուած այսօր 3 4 ժամ հեռաւորութեան ունեցող թուրքի արտերուն թափուներն են։ Եւ շատ կանխատեսօրէն կրնանք ըսել թէ Արաբ Ահմէտ էֆ.ին 80 արտավարի թափուն, մէկ քանի տարիէն Պըրմըթլու հայ ագարակին ամբողջ 3000 արտավարը պիտի գրաւէ։

Հիմա Հայերու և Արաբին միջեւ 4 տարիէ ի վեր դատը կը շարունակուի և արդէն Ծիհանի դատարանը հայերուն ի վնաս դատավճիռ տուած է։ Այս բոլոր անիրաւութիւններէ վերջը Արաբի զօլամները Տէր Սոփանեան, Կասանի արտին մէջ հերկող ծառան կը ծեծեն և չորաչոր կը խոշտանգեն որուն կը հետեւի նաեւ մահը։ Ծառան՝ Լօբաշցի Սիմոնը հիմա մեռած է ու սպանութեան դատը ելած Ծիհանի դատարանին առջեւ. հոն ոճրագործը կը ձերբակալուի. սպանութիւնը վրան մէկ քանի վկաներով կ'ապացուցուի, և սակայն, ոճրագործը մէկ քանի օր ալ բանտարկուելէն յետոյ, հիմա ազատ է ու կը շարունակէ խեղճ հայերուն արտերը գրաւել։ Գրաւուած արտերու մէջ 30 40 տարուան թափու ունին Վարդանեանք, Կոստան Տէր Սոփանեան, Սիմոն, Ակելան, Պետրոս Գարավալդանեաններ, Բէօր Պուլաւ Հայ Աղաբակէն Յովհաննէս Մանուկեան։

Անցած ամրան Գուլբա Գուլաք գիւղէն Գաթիր աղաէ Իպրահիմ կը գրաւէ Կոստան Տէր Սոփանեանին 35 տարիէ ի վեր հերկած արտը։ Իպրահիմին արտը սահմանակից է Կոստանինին, առաջինը թէեւ թափու ունի իր արտին ու երկրորդը ո՛չ, սակայն թուրքը դարձեալ կը խոստովանի թէ իր աղայ եղած ատենը Կոստանը կը հերկեր նոյն արտը։ Իպրահիմը գրաւելուն պէսնոյն արտը «Թէվճիի հուսուս» ընել տալու կը ձեռնարկէ. Կոստան կը բողոքէ այս ընթացքին դէմ «Թափու խոտերէն»։ Քննիչները սակայն, «Թափու մէմուրը» և «մէհքէմը խառքէնէն անգամ մը երկուքն ալ հայ, տասնց ձիէն վար իջնելու, տասնց հարցուփորձելու ներկայ «էհլի վուգուֆ»ները, արտը յանձնել կ'առնեն Իպրահիմ աղային, չենք գիտեր ինչ պատճառներով... Դարձեալ միեւնոյն գիւղէն Հաճի Սիւլէյման զաաէ Հասան էֆ. գրաւած է Կէօյ Օղլանեան Եղեկիէ-լին թափու ունեցող արտը ի Պըրմըթլու։

Այսպիսի գրաւումներ անպակաս են ու կառավարութիւնը ցորդ ոչինչ ընել ձեռնարկած է անիրաւուածները պաշտպանելու։ Կը յուսանք թէ ամբողջ հողային հարցը լուծելու ըրկուելիք յանձնաժողով մը պիտի վերջապէս չուշանայ ու պիտի լուծէ արդարօրէն այս տեսակ սանկեր խնդիրները։

ՄԱՐ ԳՕՆՍԹԱՆ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՍՊԱՍՈՂԱԿԱՆ

ՏԱԿԱՒԻՆ ԲԱ՛Ն ՄԸ ՅԱՅՏՆԻ ՉԷ

Ահա ընդհանուր տպաւորութիւնը զոր պատերազմի ընթացքին մասին մեր վրայ կը թողուն եւրոպական թղթաբերով երէկ իրիկուն եկած թերթերը։ — Պոլքանեան չորս Պետութեանց մայրաքաղաքներուն մէջ Տէրութեանց ներկայացուցիչները դիմում մը պիտի կատարեն, ցոյց տալու համար թէ միջնորդութեան առաջարկութեան իրենց տուած պատասխանին մէջ Տէրութիւնք ո՛րչափ կը հասկնան որ այդ առաջարկութիւնը ընդունուած է։ Դաշնակից կառավարութիւնները յարգանքով ընդունեցին այս զեկոյցը, բայց յայտարարելով միանգամայն թէ այդ միջնորդութիւնը իրենց չեն նկատեր իբրեւ յարկեցուցիչ, այլ իբրեւ [illegible]։ Այս այսպէս՝ Պաշնակցութեանց քաղաքական [illegible] Ալպանիոյ մասին, [illegible] կէտն եկած է ծայր [illegible] պինակցութիւնը ուրիշ Սրբեակ Համաձայնութիւնը ուրիշ [illegible] այս խնդրոյն վրայ։ Լոնտոնի [illegible] ժողովին մէջ Սըր Էտ. [illegible] դժուարութիւններով կը փա[illegible] ժամանակ մը հոսեցնէ Ալպանիոյ սահմաններուն վ'րջնական որոշումը, և հաշտութիւնը անգամ մը հաստատուի։ Բայց Աւստրիա գիտէ այս դարձուածքն ապագայ հաւանական անպատեհութիւնը, և իր Լոնտոնի դեսպանը չարունակ այս խնդիրը առաջ կը քշէ։ Սրբեակ Համաձայնութեան պետութիւնները ի զուր կը ջանան Եգեան կղզիներուն ապագայ ճակատագրին հետ կապել նաեւ Ալպանիոյ խնդիրը, բայց Աւստրիա կը պնդէ, մէկ կողմէն ալ կամայ ակամայ ո՛վ տալով հաշտութեան համար հաւաքական ձեռնարկներուն։

Դաշնակիցները կէս պաշտօնապէս կը ծանուցանեն թէ իրենց հաշտութեան պայմաններուն մէջ չկայ կէտ մը որ հաւորդուած չըլլայ տրդէն Լոնտոնի հաշտութեան ժողովին մէջ, բացառութիւն ըլլալով կայ միայն Թուրքիոյ իրենց ազգակիցներուն համար քարիւթիւնատուի՛ններու պահանջումը։ Կը յայտարարեն թէ Եւրոպա մեծապէս կը սխալի եթէ իրենց պայմանները ապեւեր[illegible] ակարկութիւն նկատէ, ձգձգողական քաղաքականութիւն համարի։ Իրենց սե ակէտը միչտ միեւնոյնն է, ինչպէս որ Լոնտոնի ժողովին մէջ։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐԸ ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՄԷՋ

Անկէց առաջ ծանուցուած էր որ «Հոհէնցոլլէրն» կայսերական զբօսանաւը կը պատրաստուի, Միջերկրականի մէջ կայսեր ուղեւորութեան յատկացուելու համար։ Վերջին պահուն Պերլինէն կը ծանուցուի թէ գերման կայսրը այս տարուան համար հրաժարած է իր ուղեւորութենէն և հրաման տուած է որ կայսերական զբօսանաւը նաւարան մտնէ Կիլին։ Վիլհէլմ Բ. Մայիսին, ըստ սովորութեան չաբաթ մը Բէլ մնալէ վերջ պիտի ձեռնարկէ իր Նորվեգիա ուղեւորութեան, առանց այս տարի Միջերկրականը մտքէն անցընելու։

ԳՐԱԿԱՆ ԱՍՈՒԼԻՍ

ԳՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԸ

ԼԵՒՈՆ ՇԱՆԹԻ "ՀԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾՆԵՐ,,Ը

Բ.

Մեր գրական կեանքին մէջ՝ տակաւին այնքան խոր են ու ահռելի՝ անհատական համակրանքներու և հակամարտ հետաքրքրութիւններու ծանրացած ցաւալի երեւոյթները որ չպիտի կրնայինք անկեղծ չեղակով մը ըսել թէ ցարդ ո և է գեղարուեստական կամ գրական գործ ենթարկուած է անաչառ և լիակատար վերլուծման մը։ Եթէ քիչ մը աւելի զգաստացումով չմտածենք, մեր համակրանքն ու հակակրանքը յանցուցած կանգնինք ցուռ մը անձերու և գործերու դիմաց, աղաւաղելով մինչեւ այսօր մեր կուղմած, ունեցած ու փոխառած գաղափարներն ու կարծիքները հիմքէն պիտի սարսին և թերեւս հակառակ ընդօթ մը պիտի առանան։ Ո և է գեղարուեստական երկ նախասիրութիւն մը ըլլալէ աւելի արուեստի խնդիր մըն է, ու Արուեստը ճշմարտապէս պիտի խօսի մեզի, պիտի ապաւորէ մեզի, պիտի յանկուցանէ մեզի իր ազդէքի առաւելանով, եթէ տակաւին մենք չմոլորեցնենք ինքզինքնիս, չխեղաթիւրենք մեր զգայարաններու առողջութիւնը։ Ժողովուրդին համար ներելի կրնայ ըլլալ այսինչ կամ այնինչ հեղինակի մասին կազմած իր նախապաշարումը, բայց ո՛չ մտաւորականներու համար, մանաւանդ ո՛չ գրագէտներու համար, որովհետեւ առանց տուածը Արուեստը և անոր խաղալիք դերը կ'ըլլայ։

Գեղեցկութիւնը զգալը, գեղարուեստական երկ մը գնահատելը դժուարին հարց մըն է միշտ, մանաւանդ ո և է երեւոյթ իր իսկական արժէքին մէջ քննելն ու ներկայացնելը պղտիկ յաղթութիւն և հաստատ ընդունակութիւն չէր որ պիտի պահանջէին։

Մեր մէջ ճիշտ աստ հակառակը եղած է, քննադատելը, մէկ հարուածով, առանց խղճմտօրէն ուսումնասիրելու գրքի մը մասին բան մը ըսելը չատ դիւրին և չատ հասարակ բան մը դարձած է։ «Քննադատութիւնը դիւրին, բայց Արուեստը դժուար է» ըսուած է, ասկէ աւելի չիտակ պիտի ըլլար կարծեմ ըսել թէ Արուեստը աւելի դիւրին է քան քննադատելը, որովհետեւ Արուեստը ինքնուղիղ արտայայտութեան խնդիր մըն է, իսկ քննադատութիւնը հասկացողութեան և խորագոյն զիտակցութեան։

Գեղարուեստական գործի մը մտանելու կերպը երբեք սահմանափակ չէ, ինչ որ կը մտածենք մեր մէջ չատեր։ Արուեստը ըլլալով կեանքի երեւոյթ մը, ըլլալով մանաւանդ կեանքէն փրցուած, կեանքին արդիւնք բնական հետեւութիւն մը՝ մենք չենք կրնար առանցքէս մը զծել անոր մասին գաղափար մը կազմելու համար։ Այդ Արուեստը՝ որուն խարիսխը պէտք է բռնած ըլլայ կեանքը, եթէ հզօր և իրապէս գեղեցիկ արտայայտութիւն մըն է, կը մնայ, կ'ապրի, կը տարածուի ամէն կողմէ փչող հովերուն, որովհետեւ հոգիներուն քիւրտեր դղրդեցներու, հակառակ ալյաղան և հակառակ ուղղութիւններու՝ ճշմարտութեան հետեւելութիւնը անմատչելի կը մնայ, մարդիկ միայն զայն զգալ և հասկնալ կը ճգնին։

Կարծես ամէն ճ. ճի մ'են գաւէ,
Որ ցողերու ծաղկին մէջ
Կը ցոլէ մինչ երանգ փայլուն
Ծաղիկներուն խորին գէչ,
Որ կը պահեն հինգ մեր ակքէն անոր
դողդոջում։

Հետեւաբար «Հին Աստուածներ»ուն մօտենալու մեր կերպը պիտի ըլլայ զուտ անհատական առողջ տեսութիւնը, փիլիսոփայական, ընկերային և գեղարուեստական տեսակէտներով։

«Հին Աստուածներ»ու նիւթը կը կազմէ Արտին ու Մարին «ուժերը» և անոնց փոխադարձ յարաբերութիւններն ու «պայքարը» յաւիտենական։

Հոս, նոյն հոգեբան մը պիտի հարցնէր տիրելի հեղինակին թէ երբ «Հին Աստուածներու մէջ պիտի ներկայացնէք Զգացումին և Իմացականութեան Պայքարն ու կեանքի մէջ խաղցած դերերնուն մ'ր մէկուն աւելի մօտ կը դնէք «կամքը», քանի որ մարդկային ուղեղին կամ հոգիին բովանդակ կարողութիւնները երեք բաժանումը միայն կրնան ենթարկուիլ հոգեբանապէս։ Զգացումին կամ իմացականութեան ո և է մէկ չարժումին կամ գործունէութեան մէջ անպայման խառնուած է կամական ոյժ մը, ու առանց այս փռքինին երբեք կարելի չէ ո և է երեւոյթ յառաջ գալ։ Կամքը գործադիր ուժն է հոգիին։

Սակայն կրնայ ըլլալ թէ Լեւոն Շանթ իբր հոգեբանութեան ծանօթ մէկը աւելի կարեւորութիւն տուած ըլլայ այս տեսութեան թէ այս երեք կարողութիւնները, զգացումը, իմացականութիւնը և կամքը անբաժան են և միշտ իրար խառնուած, այնպէս որ կարելի չէ զանոնք հոգեկան երեւոյթ մը որ զուտ զգացական, իմացական կամ կամական ըլլայ։

Ասիկա ճիշդ է հոգեբանական տեսակէտով, ինչպէս բնական ո և է երեւոյթ համադրոյթն է զանազան անկախ կամ իրար ձուլուած ուժերու արտայայտութեան։ Բայց երբ Լեւոն Շանթ Զգացումն ու Իմացականութիւնը անհատուպէս վեր կ'առնէ, ցոյց տալու համար անոնցմէ մէկուն կամ միւսին աւելի զօրաւոր եւ արթնական հանգամանքը, չի կրնար մոռացութեան մատնել «կամքը», երբ մանաւանդ իր հերոսները անով միայն պիտի երեւին, պիտի գործեն և պիտի ազդեն, որպէս տարօղ հոգիներ։

Այս տեսակէտով նիւթը մասամբ ու թերի հանգամանք մը կ'առնէ։ Անգլիացի ահեղ երգահաւ մեծ բանաստեղծը Լորտ Պայրըն իր «Մանֆրէտ» թատերախաղին մէջ երբ գիտուն աստուածը կը ներկայացնէ, չատ յայտնի կերպով կը հետեւի հոգւոյ կարողութիւններուն այս միասնական բաժանումին։

Լեւոն Շանթ բնականաբար իր «Հին Աստուածներ»ով մտադիր էր ցոյց տալ Զգացումին կամ Իմացականութեան յաղթանակը։ Ասիկա այնքա՛ն բնական պահանջք մըն է ո և է նիւթի կամ գործի համար։ Ներկայացնել զգացումի հզօր բռնազբօ. Սէրը իր անհուն դիմակներովը, Վայելքը իր անսահման ծարաւով, Ցանկութիւնը իր խառնիչ տաղտկանքներով և չզանցած Սիրոյ Տառապանքը իր անմեկնելի խորհրդաւորութեամբ՝ իրապէս հանճարեղ բան մը պիտի ըլլար, բան մը որ յաջողապէս փորձած և կատարելապէս կրցած է ներկայացնել Շէքսփիր մը, Պայր մը կամ Շիլլեր մը, բան մը՝ որուն դիմաց քիչ մը անճրկած է Հիւկօ մը և Լամարթին մը զարմացած ամէնօրէն։ Ու ներկայացնել մարդուն Իմացականութիւնը իր պէսպիսի մոլեգներով, անոր թափանցելու ծիգը, զննելու, իմանալու յարաճեւ Մղումը, անոր ներքնատարաց ճնշանքը, դէպի գգայական բնազդները Արհամարհանքը, անոր յաւերժական Պըժգանքը ու բաւարին Նուիրումը ճշմարտութեան, բան մը, հրաշալի ու դժուարութեան բան մ՝ որուն բաղձացած են Տանդէ մը և Գէօթէն մը։ Լեւոն Շանթի նիւթը այսպէս է իր տեսչերական բնոյթով։ Հոն կայ մարդկային և աստուածային ամենէնելի, անհասանելի երեւոյթներ, որոնց ներս կերպով մը մեկնումը, բացատրումը թերեւս հեղինակին համար փառքի պսակ մը հիւսէր...։

«Հին Աստուածներ»ու նիւթը ուրեմն, անհասման և խորհրդաւոր էութեամբ լուրջ ու մեծ է։ «Լեռան Աղջիկ»ն բանաստեղծ հեղինակը գնահատելի է մեր մէջ տակաւին չէ մշակուած, չփորձուած իսկ այսպէս պիտի նիւթ մը յանձնառու ըլլալուն համար անգամ։ Նոր է ամբողջովին իր տեսակին մէջ, հոն՝ ուր գեղարուեստը միչտ կապուած է անօրէնք բանկերու, ասանլաններու և յոյսերու հետ, հոն՝ ուր Արուեստը չէ հասեր աննկարագրական թրթռացումով և Հոգին չէ տասապեր անդահականական Պաղանիքներու ի հայրեւ։

(Շարունակելի) ՍԱՀԱԿ-ՄԵՍՐՈՊ

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ԱՐՔԱՅԱՍՊԱՆ ՈՃԻՐԸ

ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆԻՆ ՄԱՍԻՆ

ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ ՍԵԼԱՆԻԿԻ ԻՍԼԱՄՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

«Նէօ Թայմըս» հեռագրական գործակալութեան լրագրողը տուած է Յունաստանի թագաւորին մարդասպանին մասին:— «Թանին», «Իսթիքլալ» ևլն. թերթերը կը հաստատեն թէ ոճրագործին մասին տեղեկութիւններէն կ'երեւի թէ անիկա կենդանի մարդ մը չէ, ոչ Պուլկար, ոչ Յոյն, և ոչ ալ Հրեայ ազգութենէ կը պատկանի:

Հանդիսաւոր թաղում մը կատարուած է. Ալեքսանդր Սքինաս ձերբակալուած է:

...

Դիւրին է ենթադրել թէ այս լուրերը որքան մեծ ազդեցութիւն կ'ընեն Սելանիկի իսլամներուն վրայ։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԿՆՃՌՈՏԻ

ԱՒՍՏՐԻԱ ՆԱՒԱՅԻՆ ՑՈՅՑ ՊԻՏԻ ԸՆԷ ՊԱՐԱՏԱՂԻ ԴԷՄ

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ ՎԵՐՋՆԱԳԻՐ ՂՐԿԱԾ ՉԵՆ ԴԵՌ

Երէկ Վիէննայէն և Հռոմէն ստացուած հեռագրերը ցոյց կու տան թէ Աւստրիոյ և Պարատաղի միջեւ կացութիւնը բաւական գէշացած է վերջին օրերուն։

Հռոմ, 20 Մարտ.— Չէ թէ կը հերքուի թէ Աւստրիա և Իտալիա վերջնագիր ղրկած ըլլան Պարատաղի և Սերպիոյ կառավարութեանց, Շքոտրին պաշարող զինուորները ետ կանչելու համար։

Վիէննա, 20 Մարտ.— ...

Հռոմ, 20 Մարտ.— ...

Պուքրէշ, 21 Մարտ.— Ռուսական ջնջանակներու մէջ կը կարծուի թէ Ալպանիոյ մէջ Աւստրիոյ և Իտալիոյ նաւային հանդիսաւոր ցոյցը Պարատաղի դէմ Աւստրիոյ պահանջումներուն պէտք է յանգի։

ՃԷՄԱԼ ՊԷՅԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ զինուորական կառավարիչ Ճէմալ պէյ «Մաթէն»ի թղթակցին հետ ունեցած խօսակցութեան մէջ ըսած է. ...

ԷՏԻՐՆԷԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Պերլին, 17 Մարտ.— Պոլիսէն կը հեռագրեն Պերլինի թերթի մը հետեւեալը.— ...

ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐԸ ՄԻՇՏ ՀԱՄԱՁԱՅՆ

Աթէնքի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ հաստատ համոզում կը տիրէ թէ դաշնակիցներ ըլլալով ամէն ժամանակէ աւելի համերաշխ են։ ...

ՀԱՃԻՆԵՐԸ ՍԵԼԱՆԻԿԷՆ ՆԵՐՍ ՉԵՆ ԸՆԴՈՒՆՈՒԻՐ

Իզմիրէն «Օսմ. Լոյտի» հեռագիրը կը գրէ.— ...

ԱԼՊԱՆԱՑԻՆԵՐԸ ԿԸ ՄԵԿՆԻՆ

...

ՄԱԿԵԴՈՆԱՑԻՆԵՐՈՒ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պուքրէշ, 20 Մարտ.— ...

ԱՒՍՏՐԻԱ ՊԻՏԻ ԳՐԱՒԷ ԱԼՊԱՆԻԱՆ

Պերլինէն «Բէրլինէր Լոքալ Անցայկեր»ը կը գրէ.— ...

ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Լոնտոն, 17 Մարտ.— ...

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԴԵՍՊԱՆՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ

Լոնտոն, 20 Մարտ.— Դեսպաններու ժողովը արձանագրեց իր վերջին խորհրդակցութիւններուն մասին տեղեկութիւնները։ ...

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՍԵՐՊԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

Հռոմ, 20 Մարտ.— ...

ԷԼԷՆԱ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ

Պելկրատ, 21 Մարտ.— ...

ՉԱԹԱԼՃԱՅԻ ԿՌՈՒՆԵՐԸ

Սոֆիա, Մարտ 20.— Պուլկար հրամանատարութիւնը կ'ըսէ. ...

«ՊԷՕՊԷՆ» ՍԵԼԱՆԻԿ ԿԸ ՄՆԱՅ

Սելանիկ, Մարտ 30.— «Կէօպէն» զրահաւորը հրաման ստացաւ մնալու այստեղ, մինչեւ Սերկիոս թագաւորին մարմնոյն փոխադրումը, անոր ընկերակցելու համար։

ՇՔՕՏՐԱՅԻ ԴԷՊՔԸ

Վիէննա, Մարտ 20.— ...

ԶՕՐ. ՓՈՒԹՆԻԿ ՊԵԼԿՐԱՏԻ ՄԷՋ

Պելկրատ, Մարտ 20.— ...

ՆՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՄԷՋ

Աթէնք, Մարտ 20.— Կոստանդին թագաւոր այսօր եկաւ ու անմիջապէս մեկնեցաւ Սելանիկ՝ մարտանաւով մը։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐ

ԿԸ ՀԱՒԱՆԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Վիէննա, 20 Մարտ.— ...

ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՎԱՐՉԱՅԻՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Ինչպէս յայտնի է, նահանգներու վարչական վերակազմութեան օրէնքը ...

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

եւ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ

Հակառակ ծանուցածին, տակաւին չէ կարգադրուած Գարակէօզեան Որբանոցի Խնամակալութեան և Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան միջեւ առկախ մնացած խնդիրը։ Ինչպէս յայտնի է, Խնամակալութիւնը հարիւր որբ պիտի տանի նոր շէնքը, և սոր փոխարէն Հոգաբարձութիւնը կը յօժարի Որբանոցի անունով ցարդ առնուած որոշ հասոյթները, ամսական հարիւր ոսկի յատկացնել խնամակալութեան, որ ինք ալ արդէն ունի 2500 ոսկիի հասոյթ, որով Գարակէօզեան Որբանոցին հաստատուն պիւտճէն կ'ըլլայ 3500 ոսկիէն աւելի, և ասիկա հարիւր որբի համար։ Այս գումարը լաւագոյն մատակարարութեամբ, որ անշուշտ նոր Խնամակալութեանը ըլլայ, բաւականէն աւելի կը բաւէ, քանի որ մէկ որբի համար 30 ոսկիէն աւելի կուգայ, ամսական 3 ոսկիի մօտ գումար ...

...

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԸ ԲԵԹ. ՔՈՄՊԻՐԻ ՄԷՋ

...

«Շատ է ուշադրութիւն դարձնում նոր Կաթողիկոսը հայկական ուսումնարաններին ծրագրի վրայ որ այժմ աւարտուած է և շուտով կը ներկայացուի մինիստրութեան քննութեան։

...

«Մի քանի ամիս առաջ,— շարունակեց նորին սրբազնութիւնը,— Կաթողիկոսը հրահանգ տուաւ դիմել ռուսաց կառավարութեան աջակցութեան խնդրելով ...

...

«Հայը ես բաղդ կ'ունենամ ներկայանալու Թագաւոր կայսրին։»

ՄՇԱԿ

ՔԱՂ. ԺՈՂՈՎԻ

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

1.— Ժողովը տեղեկանալով որ Նախորդ Ուսումն. Խորհուրդի օրով կրթական պաշտօնէից յատուկ կենսաթոշակի վճարումներ միեւ պատրաստուած ու գործադրութեան դրուած են, բայց վերջերս ընդհատուեր է անոնց շարունակութիւնը, որոշեց յանձնարարել Ուսումն. Խորհրդոյ որ ըստ սահմանին շարունակէ պատրաստել վճարումները, ընդունելով անոնց կարեւորութիւնը։

2.— Ժողովը ի լուր տեղեկանալով որ վերջին օրերս Պրուսայի գաւառի թեմերու մէջ հրձիգութեան փորձեր կատարուած են, անմիջապէս հեռագրով յանձնարարեց կարեւոր վճռակոն Առաջնորդին այս մասին պէտք եղած քայլերը ...

3.— Ժողովը նկատելով որ Գաւառական դիւաններու վերակազմութեան ծրագրի քննութիւնն աւարտած է ...

ՎԻՐԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

«Ալեմտար» կ'իմանայ թէ Զաֆալճայէն երկաթուղիով Սիրքեճիի կայարանը բերուեցան հարիւրի չափ վիրաւորներ, որոնք օթօմոպիլներով փոխադրուեցան զանազան հիւանդանոցներ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ 60 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ԹՈՒՐՔԻԱՅԷՆ

Աթէնքի թերթերը կը գրեն որ Յունաստանի կառավարութեան կողմէ Թուրքիայէն պահանջուած պատերազմական տուգանքը հետեւեալ հաշիւներուն վրայ հիմնուած է.

1.— 1894ին Հայկական Դէպքին ատեն Պոլսոյ օտարահպատակները հատուցում առին, իսկ աւստրիահպատակ Հայերը և հելլէնահպատակները ո՛ և է հատուցում չառացին։ Աւստրիահպատակ Հայերուն պահանջումը Լաֆէյի բռնաբար առանց յանձնուեցաւ. իսկ հելլէններուն պահանջումը մինչեւ հիմա նկատի չառնուեցաւ։ Այս պատճառաւ Յունաստան 2,700,000 ֆրանք հատուցում կը պահանջէ։

2.— Երբ 1898ին Թուրքիա գրաւեց Թեսալիան, զինուորական պէտքերու համար գրաւուած ապրանքներու փոխարէն տոմսակներ տուաւ մաքսատուներէն։ Այդ տոմսակներուն փոխարէնը հատուցուած չըլլալով, 800.000 ֆր. կը պահանջուի։

3.— Երկու տարիէ ի վեր միջոցի մը մէջ Հելլէններու դէմ ի գործ դրուած պոյքոթին պատճառաւ եղած վնասին փոխարէն 25 միլիոն ֆրանք։

4.— Պատերազմին հրատարակումէն քանի մը օր առաջ Պոլսոյ, Սելանիկի, Իզմիրի և ուրիշ Օսմ. նաւահանգիստներու մէջ գրաւուած 90ի չափ մեծ ու փոքր Հելլէնական շոգենաւերու փոխարէն 20 միլիոն ֆրանք։

5.— Սեւ ծով գտնուած հելլէն առեւտրական շոգենաւերուն պահ մը նեղուցներէն անցնելու արգելուած ըլլալուն համար 5 միլիոն ֆրանք։

6.— Պատերազմի միջոցին Հելլէն նաւատէրներուն կրած վնասին փոխարէն վեցուկէս միլիոն ֆրանք. ընդամէնը 60 միլիոն ֆրանք։

ՄԱՀԱՓՈՐՁԻ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԴԷՄ

«Ալեմտար» կ'իմանայ թէ Ֆերտինանտ Թագաւոր լսած ըլլալով որ մահափորձ մը պիտի ըլլայ իրեն դէմ, հրաման ըրած է զգուշաւոր միջոցներ ձեռք առնել։ Պուլկար ընկերվարական քոմիթէ մըն է եղեր որ Պուլկարիոյ Թագաւորը սպաննելու որոշում տուեր է, մինչ նոյն թերթին տեղեկութեանց համեմատ։

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

«Թէլէկրաֆ» կ'ըսէ թէ օսմանեան բոլոր դիրքերը դեռ կը ամրացնեն պուլկարական առաջները Չաթալճայի դիմաց։

*** Կոյսերուն իմանալուն ճշմարտութիւնն եփ. հիւանդ է։

*** Վարչապետը երեկ եւս պատերազմ. պաշտօնատուն երթալով բարձրաստիճան զինուորականներու հետ պատերազմի դաշտէն եկած տեղեկութիւնները նկատի առաւ և հարկ եղած նոր հրահանգները տուաւ։

*** Զէնքի տակ առնուած Ռումէլիի պետական պաշտօնեաներու ամսականին...

*** Նեվրուզի տօնին առթիւ երէկ Պարսից դեսպանատունը կատարուեցաւ։

*** Կառավարութիւնը, Թուրք Պատրիարքութեան ...

*** Սելանիկի նախապատրաստութիւնը ...

*** Անչափահաս կալուածներու նոր օրէնքին համար ...

*** Մխէ և Պարագէչէլի ...

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ՎՐԱՅ

Պատերազմական նախարարութիւնը Մարտ 8 թիւով հետեւեալ տեղեկագիրը հրատարակեց.

Ամառը 7էն Էտիրնէի արեւմտեան ...

...

ՄԱՔՍԱՏՈՒՐՔԸ ՊԻՏԻ ԱՒԵԼՑՈՒԻ

...

ՊՈՒԼԿԱՐ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՍՊԱՆՆՈՒԻ՞Ն (?)

...

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ Ի՞ՆՉՊԷՍ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ

...

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԷՍ ՎՏԱՐՈՒՄ

...

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Սելանիկ, 21 Մարտ.— ...

Բարիզ, 21 Մարտ.— ...

Բարիզ, 21 Մարտ.— ...

ՄԻՋԱԳԻՒՂԻ ՑՈՅՑԱՀԱՆԴԷՍ ՀԱՅԸ

...

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

...

ՎԱՂԱՐՇԱԿ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ

7)20 Մարտ 1913

ԻՒՉ Կ'ԸՆԵՆ ՖԱՒԱՈՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Սօֆիա, Փետր. 23.—

...

ԲԻԵՐ ԼՕԹԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՋԱՐԴԵՐԸ

...

ԱՆԽՈՒԱՐԳԻ ՀԱՄՐՈՒԹԵԱՆ ՀԵՂԱՓԻՆԸ

...

ՆՈՐԻՆ ՏԵՍԱԿԷ ԱՆՀԱՏՆԱՏ ՄԷՋ ԱՏԱՐԱՋԱՐԻ ՄԷՋ

...

ԿՈՒՎԱՆ ՎԱՃԱՌ ԱՍՊԱՐԱԶԻ ՄԷՋ

...

ԻՕՏ.— [illegible] գործածուիլ ամարին և ակարակալչելու [illegible]

[illegible] Պահէ՞ Գօրս [illegible] Պաղճէ Պօրա [illegible]

ԴԵՂԱՐԱՆ
ՄԻՀՐԱՆ ԳԱԼԻՄՔԵԱՐԵԱՆ

Բերա, Մեծ փողոց Աղա Ճամիի դիմացի կարգը, Թիւ 117

Երկար տարիներէ ի վեր ունեցած փորձառութենէս լիապէս համոզուած եմ որ Դեղարան մը կրնայ յաջողիլ այն պարագային երբ ուղղամտութիւն, ճշտապահութիւն և անչափ զգուշութիւն կը տիրեն ամէն գործառնութեանց մէջ, [illegible]

Կը մաղթեմ որ երբէք չհիւանդանաք, բայց եթէ երբեք պէտք ունենաք օ և է դեղագիրի մը պատրաստութեան, հաճեցէք դիմել մեր նոր Դեղարանը, ուր պիտի գտնէք [illegible]

[illegible]

Մեր դաւառացի հայ ազգակիցներուն դարմանումի համար [illegible]

[illegible]

Զուիցերիական պատուաստի մամանում շաբաթը 2 անգամ.

Ֆրանսական վկայեալ հիւանդապահուհիներ

ԱՉՔ
ՑԵՂԱՑԱՒԵՐԸ ՈՒՍՄԱԴԻՅՄԻՆՈՎ
ՊԷՅՕՂԼՈՒ ԴԱՐՄԱՆԵԼ

Քաղաքացիական Բժիշկական և [illegible]

[illegible]

ՏԵՍԸ 7 ԴԵՀԻԱՆ Է

[illegible] 2 [illegible]

ՌՈՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐՑՕՆԵԱԼ

ՎԵՀ· ՋԱՐԻՆ 1881 ՄԻՐ 21 ԻՒ ՈՒԲԱՋՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԿ, ԻՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ, ԹԻՒ 37, ՄՈՐՍՔԱՅԱ

Ընկերութեան ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ամբողջովին վճարուած	Ֆր.	13,250,000
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	»	231,840,000
Ցայսօր ապահովագրեալներուն ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ և ՎՆԱՍՈՒՑ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ	»	774,840,000
1911 ին Գանձուած ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՆ և ՏՈԿՈՍ	»	124,086,000

«ՌՈՍԻԱ» Ընկերութիւնը խոստանալով պայմաններով կ'ստանձնէ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
ԿԵԱՆՔԻ ապահովագրութիւններ զանազան կերպի
ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ինչպէս նաև
Շոգենաւով և երկաթուղիով ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆՑ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ և
ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒ ԿՈՏՐՈՒԵԼՈՒՆ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
Մանրամասնութեանց և ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել ընկերութեան
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քարաքէօյ վրայ Զինիլի Ըրխըթըմ խան,
կամ ՍՏԱՄՊՕԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ Այէր էֆ. ճառաշէի,
Տիւրքի գուէ խան, Թիւ 20

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔՆՆԻՉ	ՍՏԱՄՊՕԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ	ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ՏՆՕՐԷՆ
Յ. Մ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ	Դ. ԱՐԱՅԵԱՆ	Ա. ՀԻՒՐՄԻՒՉ

ԿԷՅԻԿ ՓԱՇԱ, ՓԱԼԻ ՓԱՇԱ ՍՕՔԱՂԻՆ
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ
ՎԱՀՐԱՄ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

[illegible]

Դեղագործ [illegible]

ԿԱՐԵՒՈՐ

Թէրքիոս շրջանն և Վարչ. պաշտօնեայ Պետրոս էֆ. Վանեան, Սև ծովի դծով մեկնեցաւ Կիրասոն, Օրտու, Տրապիզոն, Սամսոն և բոլոր կարեւոր նաւահանգիստներէ վերջ Անատոլուի Ներքին գաւառները։

ՆԷՃԱՐԷԹԻ ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

[illegible] 230 [illegible] 19 [illegible] 15 [illegible] 85 [illegible] 75 [illegible] 19 [illegible] 120 [illegible] 11 [illegible] 100 [illegible] 10 [illegible]

7 Մարտ 329 3—1

ՏՈՔԹՈՐ ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

[illegible]

ՍՊԻՏԱԿ ԴԵՂԱՐԱՆ
Գ. ՀԱՃԵԱՆ
ՍԻՐՔԷՃԻ, ՊԱՊԸ-ԱԼԻԻ ՊՈՂՈՏԱՅԻՆ ՎՐԱՅ
ՈՒՐ ՊԷՏՔ Է ՎՍՏԱՀԻՔ
ՁԵՐ ԴԵՂԱԳԻՐՆԵՐԸ

Որ ամէնէն ժամն և թարմ դեղերով կը պատրաստէ...

[illegible] 20 [illegible]

[illegible]

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԼԱՍՏԻԿ ԿԱԼՕՇՆԵՐՈՒ
Յ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԷՍԿԻ ԶԱՊԹԻՅԷ, ՔՕ — ՕՊԷՐԱԹԻՒԼԻ ԴԷՄ

Վաճառատունս, որ 12 տարուան փորձառութեամբը [illegible]

ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
„ՄԱՆՉՈՒՄԷ"Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՆՐ. ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Դիմել Պապը Ալի ճառաշէյի Մանզումէյի խմբագրատան Հանրային Գործակատարութեան Ընկերութեան տնօրէն Մ. [illegible] էֆ.ի։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԶՈՒԼԱՐԱՆ
ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՏԱՌԵՐՈՒ
ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

Զուլարանս որ չուրջ երեսուն տարիներէ ի վեր հաստատուած է, ունի ամենավերջին կատարելութիւններով օժտուած մեքենաներ։—Զուլարանիս մէջ կը պատրաստուին հայերէն, թուրքերէն, ֆրանսերէն, ռուսերէն, պուլկարերէն, հրէերէն և վրացերէն ամէն տեսակ տառեր, [illegible] — Մեր բոլոր պատրաստութիւնները կը պատրաստուին մասնագէտ ձուլիչի մը հսկողութեան տակ և յանձնարարութիւնք կը կատարուին փութով և անթերի խնամքով։—Զուլարանիս տառերու ցուցակը փափաքողներուն կը ղրկենք ձրի։—Մեր միակ հասցէն

ՄԻՀՐԱՆ Մ. ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս Պապը Ալի ճառաշէյի, Մէսէրէդ օթէլի դիմաց, Թիւ 1։

ԱՐՈՒԱՋԻՆ
ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՁՐԻ

ԱՖՐՈԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ՍՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺԻՇԿ
ՏՕՔԹԷՕՐ
ԳԱՒԻԼՕ ՑԱԿՈԲԵԱՆ

Գիտական վերջին նորութեանց համեմատ [illegible] կը դարմանէ չերմամիզութիւնը, ֆրանկախտը, [illegible]

Բացի կիրակիէ, ամէն օր կը գտնուի Պահճէ գաբու, Նեջէրեր Հանի Պեյիրի տակիլը, Մերհամէթեան դեղարանը։

ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԸ ՁՐԻ 30—25

ՕԹԷԼ ՀԷՔԻՄ ՕՂԼՈՒ
ՊԻԼԷՃԻՔ

Պիլէճիկի են կեդրոն և [illegible] [illegible] 5 [illegible]

ՏՕՔԹ. Ք. ՃԷՋՎԷՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՍՆՆԴԱՄԻՋԱԿԱՆԼԵՒ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

[illegible]

Բացի Կիւրակէէն, իր [illegible] Բահթիարեան Ճառաշէյի Թիւ 4, Հայկ Ալլահվէրտի դեղարանը։ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ օրը ձրի։

ՀԱՏՈՒԱԾ ԱՌՈՒՄ ՆԻՐԲՈ-ԹԵՐԹԵՐՈՒ
«ԲՈՒՐ ԼԷ ԲԷՕԲԼԸ Ց'ՕՐԻԱՆ»
[illegible]
ԲԱՔԱԿԱԼԼՕ
[illegible]
«ԼԸ ՄԱԹԷՆ», «ԼԸ ԹԱՆ», «ԼԸ ԺՈՒՐՆԱԼ»
և ն. քաղաքական օրաթերթեր

[illegible] Պոլիս, Պապը Ալի Ճառաշէյի Թիւ 72, [illegible]

ՆԵՂՍՈՒԹԻՒՆ
ՏՈՔԹ. Բ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

1902 [illegible]

[illegible] 3 [illegible]

ՏՕՔԹ. ՌՈՒԲԷՆ ՕՀԱՆԵԱՆ
ՔԷՕՓՈՒԶԼՈՒ

Վկայեալ Պէյրութի Ամերիկեան համալսարանէն, [illegible] բժիշկ, մասնագէտ, ներքին և մորթային հիւանդութեանց, կը հրաւիրէ [illegible]

ՆԵՂՍՈՒԹԻՒՆ

[illegible] Թիւ 3 [illegible]

ՏՕՔԹ. ԱՐԱՄ ՌՈՒՍԵԱՆ

[illegible]

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՍԱՅԼԵՐՈՒ ՍՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵ
ԳԱՂԻԱԿԱՆ ԱՒՏԻ ԵՒ ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՏՕՔԹ. Ա. ԷՍՄԱՆՈՒԷԼԻՏԻՍ

Նոր դրութեամբ և կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը, գաղղիական ախտը, [illegible] հիւանդութիւնները։ Ամէն օր առաւօտէն մինչև իրիկուն կը գտնուի Պապը Ալի ճառաշէյի, Մէսէրէթ օթէլի դիմը, [illegible] 50—10

ՏՔԹ. Հ. ԻՆԿԻԼԻՋԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՍՆՆԴԱՄԻՋԱԿԱՆ ԵՒ ՎԷՆԷՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Գիտական ամենավերջին միթոտներով կը դարմանէ հինը և նոր ջերմամիզութիւնը, [illegible] 606 [illegible] Թիւ 13, [illegible] 50—28

ԳԱՐԱՄԱՆԵԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՅ ԵՐԿՍԵՌ
ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ԳԱՐԹԱԼ

[illegible]

— 360 —

վերական չիյանոյեցութիւնը կը տեսնեմ ատոր մէջ, [illegible]

[illegible]

— 357 —

[illegible]

— Բարսէլլա՜ն, պիտի մեռնիս։

[illegible]